Dosarul nr. 21r-2973/23 Judecător: Nicolae Corcea
nr. electronic 1-23157008-02-21r-26122023 Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana

D E C I Z I E

20 iunie 2024 mun. Chişinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău
Având în componenţa sa pe:
Preşedintele şedinţei de judecată, judecătorul Marcel Juganari
Judecătorii Silvia Cecan
Ion Bulhac

Judecând în ordine de recurs, recursul avocatului Alexei Croitor în interesele lui Verdeș Vasile, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 29 noiembrie 2023, prin care s-a admis demersul directorului IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună, cu privire la prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită aplicată lui Vasile Verdeş, s-a prelungit lui Vasile Verdeş a.n. *****, măsura de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită, pe un termen de 6 luni, calcularea termenului începând cu data expirării ultimului termen aplicat, în baza încheierii s-a eliberat mandat judecătoresc.

Procedura de înștiințare a părților a fost îndeplinită.

Termenul de examinare a cauzei în instanța de recurs, 26 decembrie 2023-20 iunie 2024.

Examinând probele din dosar, în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

A C O N S T A T A T:

1. La data de 03 noiembrie 2023, în adresa Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana a parvenit spre examinare demersul directorului IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună privind prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită aplicată lui Vasile Verdeş.
2. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 29 noiembrie 2023, s-a admis demersul directorului IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună, cu privire la prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită aplicată lui Vasile Verdeş, s-a prelungit lui Vasile Verdeş a.n. *****, măsura de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită, pe un termen de 6 luni, calcularea termenului începând cu data

expirării ultimului termen aplicat, în baza încheierii s-a eliberat mandat judecătoresc.

3. Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 29 noiembrie 2023, avocatul Alexei Croitor în interesele lui Verdeș Vasile a înaintat cerere de recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii și pronunțarea unei noi hotărîrîri prin care demersul să fie respins.
4. În motivarea recursului s-a invocat că în speță sunt respectate prevederileart.501 alin.(2) Cod de procedură penală, starea sănătăţii pacientului s-a ameliorat, nu mai este necesar de a se aplica în continuare măsura de constrîngere cu caracter medical dispusă anterior, şi în instanţa de judecată a fost depus demersul cu propunerea medicului-şef al SCP, bazată pe avizul unei comisii medicale, de încetarea măsurii de constrîngere cu caracter medical.
5. Necatând la temeiurile medicale invocate pentru prelungirea măsurii de constrângere medical, considerăm că urmează a fi respins din considerentele constatărilor şi concluziilor expuse în Raportul privind vizita de monitorizare efectuată în IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie din or. ***** mun. Chişinău din 30 martie 2017, întocmit de Consiliul pentru Prevenirea Torturii Mecanismul Naţional de Prevenire a Torturii.
6. În Raportul indicat s-au constatat mai multe încălcări ce ţine de deţinerea şi tratarea pacienţilor deţinuţi în Spitalul Clinic de Psihiatrie, şi anume: nu există careva informaţii cu privire la documentarea pretinselor acte de tortură, tratament inuman şi degradant; u este asigurată aprovizionarea cu produse igienice sau îmbrăcăminte a persoanelor deţinute; persoanele fumătoare în timpul zilei stau în aceeaşi încăpere cu cele nefumătoare; nu este asigurată intimitatea în timpul efectuării duşului de către deţinuţi, precum şi a necesităţilor fiziologice; sistemul de păstrarea a informaţiilor de pe camerele video de supraveghere este defect, dar lipsesc proceduri clare de respectarea securităţii informaţiei; se constată progrese insuficiente în realizarea Recomandărilor CPT (2011); s-au constat practici de aplicare a cătuşelor şi o austeritate de aplicare a altor măsuri de aplanare a situaţiei din partea personalului medical şi paramedical; personalul medical are cunoştinţe insuficiente în documentarea leziunilor corporale, dar şi intervenţii specifice activităţii cu persoane cu probleme de sănătate mentală.
7. Prin Raportul privind respectarea drepturilor omului în procedura de supunere a persoanei la tratament psihiatric fără consimţământ întocmit de IDOM (Institutul pentru Drepturile Omului) din 2019, s-au constat mai multe deficiente ce ţine de procedura de prelungire a tratamentului medical prin constrângere, printre altele: de cele mai dese ori, pacienţii nu cunosc textul sentinţei sale, nu ştiu dacă a fost sau nu făcută expertiza psihiatrico-legală şi care sunt concluziile acesteia, nu cunosc ce scrie în rapoartele Comisiei prezentate în instanţa de judecată la

fiecare 6 luni pentru prelungirea tratamentului prin constrângere; pacienţii nu ştiu că pot solicita să fie aduşi în şedinţa de judecată să se adreseze judecătorului direct; rapoartele Comisiei medicale (avizele medicale) prezentate în judecată odată cu demersul în baza cărora se decide prelungirea sau încetarea tratamentului prin constrângere, nu sunt aduse la cunoştinţa pacienţilor. Ele nu au semnătura pacientului vizat pe ele; avizul medical (raportul Comisiei) trebuie să argumenteze exhaustiv imposibilitatea pacientului de a participa la şedinţele judiciare şi de a da explicaţii, de a ataca cu apel/recurs hotărârea cu care nu este de acord şi dacă nu sunt temeiuri să nu împiedice participarea pacientului la procesul judiciar şi exercitarea deplină a drepturilor sale; lipsa medicilor psihiatri independenţi, neafiliaţi spitalelor de psihiatrie din R. Moldova, lipseşte pacientul şi avocatul acestuia, la contradictorialitatea procesului judiciar bazat pe avizul medical al comisiei de psihiatri a căror concluzii predomină în proces şi în hotărârile judecătoreşti.

8. Din motivele expuse în rapoartele de monitorizare citate, recurentul consideră deţinerea persoanei în instituţia Spitalului Clinic de Psihiatrie este contrară normelor naţionale şi internaţionale, şi poate fi calificată drept tratament inuman şi degradant.
9. Avocatul consideră încheierea nemotivată şi încalcă dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 din Convenţia, care prevede orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public şi într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptată împotriva sa. Garanţiile implicite ale art. 6 § 1 includ obligaţia de a motiva hotărârile judecătoreşti (H.împotriva Belgiei,). O decizie motivată permite părţilor să demonstreze că a fost audiată în mod real cauza lor. Deşi o instanţă internă dispune de o anumită marjă de apreciere în alegerea argumentelor şi admiterea probelor, aceasta trebuie să-şi justifice activităţile, precizând motivarea deciziilor sale (Suominen împotriva Finlandei).
10. Este motivată în mod corespunzător o decizie care permite părţilor să facă uz efectiv de dreptul lor de apel (Hirvisaari împotriva Finlandei). Deşi art. 6 § 1 obligă instanţele să îşi motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înţeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Garda Ruiz împotriva Spaniei).
11. Întinderea obligaţiei privind motivarea poate varia în funcţie de natura deciziei (Ruiz Torija împotriva Spaniei) şi trebuie analizată în lumina circumstanţelor speţei: trebuie să se ţină seama în special de diversitatea motivelor pe care un justiţiabil le poate ridica în instanţă şi de diferenţele din statele contractante în materie de dispoziţii legale, cutume, concepţii doctrinare,

prezentarea şi redactarea hotărârilor şi deciziilor (Hiro Balani împotriva Spaniei). Cu toate acestea, atunci când un motiv (argument) invocat de o parte este decisiv pentru rezultatul procedurii, impune un răspuns specific şi explicit (Ruiz Torija împotriva Spaniei).

12. Astfel, trebuie examinate: argumentele principale ale reclamantului (Buzescu împotriva României); motivele care vizează respectarea drepturilor şi libertăţilor garantate de Convenţie sau Protocoalele sale: instanţele naţionale trebuie le să examineze cu rigoare şi atenţie deosebite (Fabris împotriva Franţei).
13. Examinând recursul, Colegiul penal ajunge la concluzia de a respinge recursul avocatului Alexei Croitor în interesele lui Verdeș Vasile, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 29 noiembrie 2023, ca nefondat, cu menţinerea fără modificări a acestei încheieri.
14. Potrivit art. 3 alin.(1) din Codul de procedură penală, în desfăşurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanţa judecătorească.
15. Art. V alin.(2) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală şi a Codului contravenţional) nr. 245 din 31.07.2023 (în vigoare 22.08.2023), pledează că la data intrării în vigoare a prezentei legi, recursurile declarate în cauzele penale şi contravenţionale pentru care au fost stabilite data şedinţei de judecată se examinează conform procedurii de până la intrarea în vigoare a prezentei legi.
16. La fel, conform art. 447 alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezenţa părţilor la proces. Instanţa de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.
17. Astfel, cu respectarea prevederilor legale menționate supra, având în vedere că data ședinței de examinare a prezentei cereri de recurs a fost stabilită după intrarea în vigoare a legii nr. 245 din 31.07.2023, Colegiul va dispune examinarea cauzei în lipsa participanților la proces.
18. În conformitate cu dispozițiile art. 449 din Codul de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat; recursul este depus peste termen; recursul este inadmisibil; admite recursul, casând hotărârea, parțial sau integral, și ia una din următoarele soluții: dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod, rejudecă cauza cu adoptarea unei noi hotărâri, dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare. Adoptarea deciziei şi întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art.417 şi 418, care se aplică în mod corespunzător.

19. Subsecvent normei citate, instanța de recurs, în conformitate cu prevederile art. 449 alin.(1) pct. 1) lit. a) din Codul de procedură penală, respinge recursul ca fiind nefondat şi menține hotărârea atacată.
20. Conform Potrivit art.469 alin.(1) pct.13 din Codul de procedură penală, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume: ”prelungirea, schimbarea sau încetarea aplicării măsurii de constrîngere cu caracter medical alienaţilor (art.101 din Codul penal).
21. Conform art. 101 alin. (2)-(4) din Codul penal, instanţa de judecată, în temeiul avizului instituţiei medicale, dispune încetarea aplicării măsurilor de constrîngere cu caracter medical în cazul însănătoşirii persoanei sau al unei astfel de schimbări a caracterului bolii care exclude necesitatea aplicării acestor măsuri. Schimbarea măsurii de constrîngere cu caracter medical sau prelungirea termenului de aplicare a ei se face, de asemenea, de instanţa de judecată, atît din oficiu, cît şi la cererea persoanei respective sau a reprezentantului acesteia, în baza unui control, efectuat cel puţin o dată la 6 luni, privind necesitatea aplicării acestei măsuri. Dacă instanţa de judecată nu va găsi necesară aplicarea măsurilor de constrîngere cu caracter medical unui alienat, precum şi în cazul încetării aplicării unor astfel de măsuri, ea îl poate încredinţa spre îngrijire rudelor sau tutorilor, dar sub o supraveghere medicală obligatorie.
22. În temeiul art. 501 din Codul de procedură penală, instanţa de judecată periodic, dar nu mai rar de o dată la 6 luni, verifică necesitatea continuării aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical. Potrivit alin. (4) al normei procesuale vizate, cererea de verificare, încetare sau schimbare a măsurilor de constrângere cu caracter medical o poate depune persoana care a fost declarată iresponsabilă, rudele ei apropiate, precum şi alte persoane interesate. In cazurile acestea, instanţa cere de la organele respective de ocrotire a sănătăţii aviz motivat referitor la starea sănătăţii persoanei în privinţa căreia s-a depus cererea. Chestiunile menţionate în acest articol se soluţionează de instanţa care a dat încheierea de aplicare a măsurii de constrângere cu caracter medical sau de instanţa de la locul unde se aplică această măsură, în condiţiile prevăzute în art. 470 şi 471.
23. Potrivit art. 20 alin. (2) din Legea nr. 1402 din 16.12.1997 privind sănătatea mentală, stabilirea diagnosticului afecţiunii psihice şi recomandarea tratamentului ţin de competenţa exclusivă a medicului psihiatru sau a comisiei de medici psihiatri.
24. La caz, Colegiul consideră motivele invocate în cererea de recurs declarative, or potrivit materialelor cauzei se indică că prin sentinţa Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 15.06.2022, Vasile Verdeş a fost absolvit de răspundere penală pentru săvîrşirea infracţiunii prevăzute de art. 179 alin. (1),

art. 179 alin. (1), art. 186 alin.(2) lit.b) şi lit.c) din Codul Penal, în stare de iresponsabilitate, cu aplicarea în privinţa numitului a măsurii de constrângere cu caracter medical - internarea într-o Instituţie Psihiatrică cu supraveghere riguroasă, ulterior fiind prelungită.

25. Totodată, Colegiul studiind avizul medical din 30 octombrie 2023, constată că Vasile Verdeş, suferă de „Schizofrenie paranoida" Stare de defect mixt (psihopatiform, paranoid) decompensat", prin urmare comisia pledează pentru prelungirea tratamentului prin constrângere cu supraveghere obişnuită pe un termen de 6 luni.
26. Astfel, având la baza avizul de examinare medicală, concluziile experţilor despre starea psihică a bolnavului, în raport cu acţiunile săvârşite de către acesta, Colegiul constată că judecătorul de instrucție întemeiat a admis demersul directorului IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună, cu privire la prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită în privinţa lui Vasile Verdeş, pe un termen de 6 luni.
27. Prin urmare, Colegiul penal conchide că recursul depus poartă un caracter declarativ, iar temeiuri de casare a încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 29 noiembrie 2023, nu au fost identificate.
28. În conformitate cu prevederile art. art. 469-472, 449 pct.1) lit. a) din Codul de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul avocatului Alexei Croitor în interesele lui Verdeș Vasile.

Menține fără modificări încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 29 noiembrie 2023, prin care s-a admis demersul directorului IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, Victor Furtună, cu privire la prelungirea măsurii de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită aplicată lui Vasile Verdeş, s-a prelungit lui Vasile Verdeş a.n. *****, măsura de constrângere cu caracter medical cu supraveghere obişnuită, pe un termen de 6 luni, calcularea termenului începând cu data expirării ultimului termen aplicat, în baza încheierii s-a eliberat mandat judecătoresc.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecătorul: Marcel Juganari

Judecătorii: Silvia Cecan

Ion Bulhac